

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน
เทศบาลตำบลกุดตุ้ม
ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงภูมิปัญญาของตนเองที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ที่จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่ตนเองและสังคมต่อไป ศิลปะ ทัศนกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ลักษณะภูมิประเทศและวิถีการดำรงชีวิต เชื้อชาติ ภาษา แต่สิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมนั้นเป็นไปเพื่อการยกระดับความเป็นอยู่ของคนเราทั้งสิ้น

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดตุ้ม ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจบุคคลของท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน ของเทศบาลตำบลกุดตุ้มเพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และเพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ ต่อไป

กองการศึกษา เทศบาลตำบลกุดตุ้ม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	๑
ข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน	๒

ข้อมูลพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลกุดตุ้ม เดิมเป็นสุขาภิบาลกุดตุ้ม ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลกุดตุ้มเป็น เทศบาลตำบลกุดตุ้ม เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งในขณะนั้น มีนายบุญเหลือ ศรียอด ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลกุดตุ้มคนแรก และแต่เดิมได้ตั้งสำนักงานอยู่ที่ บ้านกุดตุ้มใต้ หมู่ที่ ๒ แต่ปัจจุบันได้ย้ายสำนักงานมาตั้งอยู่บ้านก้าวหน้า หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

เทศบาลตำบลกุดตุ้ม อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่ตั้งปัจจุบันเทศบาลตำบลกุดตุ้ม ตั้งอยู่เลขที่ ๑๔๒ หมู่ที่ ๑๒ บ้านก้าวหน้า ถนนหมายเลข ๒๑๔๖ (หนองบัวลำภู - โนนสัง) ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๙๑๔๐ มีระยะทางห่างจากอำเภอโนนสัง ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดหนองบัวลำภู ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร พื้นที่บางส่วนของตำบลกุดตุ้ม เป็นพื้นที่ของเทศบาล ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๓.๒๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๐๓๗.๕ ไร่ ในเขตเทศบาลแบ่งการปกครองออกเป็น ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านกุดตุ้มเหนือ หมู่ที่ ๒ บ้านกุดตุ้มใต้ หมู่ที่ ๑๒ บ้านก้าวหน้า และหมู่ที่ ๑๓ บ้านโพธิ์ทอง และเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๐ ได้แยกเป็นชุมชน ดังนี้

๑. ชุมชนศรีสว่าง หมู่ที่ ๑ ตำบลกุดตุ้ม
๒. ชุมชนมิตรสัมพันธ์ หมู่ที่ ๑ ตำบลกุดตุ้ม
๓. ชุมชนตลาดสด หมู่ที่ ๒ ตำบลกุดตุ้ม
๔. ชุมชนกุดตุ้ม ๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลกุดตุ้ม
๕. ชุมชนตาลเรียนพัฒนา หมู่ที่ ๒ ตำบลกุดตุ้ม
๖. ชุมชนสว่างพัฒนา หมู่ที่ ๒ ตำบลกุดตุ้ม
๗. ชุมชนตะวันศรีทอง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกุดตุ้ม
๘. ชุมชนกิจมั่นคง หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกุดตุ้ม
๙. ชุมชนโพธิ์ทอง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลกุดตุ้ม

เทศบาลตำบลกุดตุ้ม มีประชากรจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒,๗๓๙ คน แยกเป็น ชาย ๑,๓๖๖ คน หญิง ๑,๓๗๓ คน รวมทั้งสิ้น ๒,๗๓๙ คน มีจำนวนครัวเรือน ๗๖๖ ครัวเรือน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง การบริการด้านการคมนาคมในเขตเทศบาลตำบลกุดตุ้ม มีการคมนาคมทางเดียว คือ การคมนาคมทางบก มีรถโดยสารประจำทางสายอุดรธานี - โนนสัง วิ่งผ่านทางหลวงหมายเลข ๒๑๔๖ (หนองบัวลำภู - โนนสัง) ตัดผ่านกลางหมู่บ้าน และรถโดยสารประจำทางสายขอนแก่น - หนองบัวลำภู

การจราจร เนื่องจากเทศบาลตำบลกุดตุ้ม ยังเป็นตำบลและหมู่บ้านเล็กๆ ซึ่งการจราจรยังไม่วุ่นวาย ยวดยานพาหนะมีไม่มากเหมือนในตัวเมืองใหญ่ๆ ดังนั้นปัญหาการจราจรยังไม่เกิดขึ้น จะมีบ้างก็เพียงเล็กน้อย เฉพาะในช่วงเวลาที่นักเรียนเปิดเรียนในตอนเช้าๆ เวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๓๐ น. ซึ่งบริเวณหน้าโรงเรียนไม่มีตำรวจจราจรมากพอให้สัญญาณ แต่ปัญหายังไม่มากพอ สามารถแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการจราจรไม่เป็นระเบียบในเขตตลาด ทำให้กีดขวางการจราจร รถวิ่งไปมาลำบาก

การประปา เทศบาลตำบลกุดตุ้มเริ่มมีการใช้น้ำประปาเมื่อประมาณเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๓ โดยมีการก่อสร้างถังกักเก็บน้ำ ระบบกรองน้ำผิวดิน และการจุดเจาะน้ำประปา จำนวน ๒ แห่ง คือ สระโบกขรณี หมู่ที่ ๑๒ และ สระน้ำตลาดสด หมู่ที่ ๒ และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๒๑ ได้รับงบก่อสร้างถังกักเก็บน้ำประปาแบบถังสูง จำนวนผู้ใช้น้ำประปา ๖๑๘ ครัวเรือน ปริมาณการใช้น้ำคิดเป็นหน่วย/เดือน เท่ากับ ๕,๐๐๐ หน่วย/เดือน คำนวณราคาต่อหน่วยๆ ละ ๖ บาท คิดเป็นรายได้เฉลี่ย ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

การไฟฟ้า ในเขตเทศบาลตำบลกุดตุ้ม อยู่ในเขตรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโนนสัง โดยเทศบาลตำบลกุดตุ้ม ได้ดำเนินการติดตั้งและขอขยายไฟฟ้าสาธารณะตามหมู่บ้านถนนรอบหมู่บ้านภายในเขตชุมชน มีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวน ๖๑๘ ครัวเรือน

การสื่อสาร การบริการด้านโทรคมนาคมในเขตเทศบาลตำบลกุดคู มีดังนี้

1. ที่ทำการไปรษณีย์เอกชน ๑ แห่ง
2. ตู้โทรศัพท์สาธารณะชนิดหยอกเหรียญ จำนวน ๓ ตู้
3. ตู้โทรศัพท์สาธารณะชนิดใช้บัตรโทรศัพท์ จำนวน ๑ ตู้
4. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ TOT จำนวน ๑ ตู้
5. โทรศัพท์ส่วนบุคคลติดตั้งในเขตพื้นที่ จำนวน ๒๖๔ หมายเลข

การศึกษา ในเขตเทศบาลตำบลกุดคู มีโรงเรียนอยู่ในเขตเทศบาลตำบลกุดคู ดังนี้

1. โรงเรียนชุมชนบ้านกุดคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑
2. โรงเรียนกุดคูพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๙
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสว่าง

ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร สภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลกุดคู ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และชาวบ้านยังยึดอาชีพทางด้านเกษตรกรรม รายได้ส่วนหนึ่งเกิดจากการจำหน่ายข้าวเปลือกและพืชผลทางการเกษตร ซึ่งผลผลิตที่ได้มีจำนวนน้อย และคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องมาจากขาดความรู้ทางวิชาการและไม่ได้นำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาผสมผสานให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ดีขึ้น

การเกษตรกรรม อาชีพหลักของประชาชนคืออาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ ยังมีการปลูกพืชผักสำหรับการบริโภคและจำหน่าย แต่ก็ยังไม่ทำเป็นอาชีพหลัก

การพาณิชย์กรรมและการบริหาร สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

- ร้านค้าประเภทของชำและร้านค้าทั่วไป จำนวน ๒๐ แห่ง
- ปั้มน้ำมันขนาดเล็ก จำนวน ๒ แห่ง
- ปั้มน้ำมันสหกรณ์เพื่อการเกษตร จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านบริการตัดผม ชาย - หญิง จำนวน ๔ แห่ง
- ร้านซ่อมจักรยานยนต์ จำนวน ๓ แห่ง
- อุ้ซ่อมรถยนต์ จำนวน ๕ แห่ง

การอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้แก่

- โรงงานทำอิฐบล็อก จำนวน ๔ แห่ง
- โรงงานขนมจีน จำนวน ๒ แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดเล็ก จำนวน ๖ แห่ง

การท่องเที่ยว เทศบาลตำบลกุดคู ยังไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ สาเหตุเพราะยังเป็นเทศบาลตั้งใหม่ และยังไม่มียงบประมาณในการก่อสร้างสิ่งต่างๆ และการก่อสร้างต้องใช้ระยะเวลานาน จึงยังไม่เห็นผลที่เกิดขึ้น แต่ที่พอจะเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวได้บ้าง คงจะเป็นการจัดงานประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ จะมีการประกวดขบวนแห่ประเพณีสวยงาม และแข่งขันจุดบั้งไฟขึ้นสูง ช่วงนี้จะมีนักท่องเที่ยวมากเป็นพิเศษ ทั้งลูกหลานของชาวบ้านที่กลับจากต่างจังหวัด เพื่อมาเยี่ยมบ้านในช่วงเทศกาล ผู้ที่ติดตามมาและชาวบ้านหมู่บ้านใกล้เคียง

การปศุสัตว์ การปศุสัตว์ ชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลกุดคู ยังไม่ให้ความสำคัญในการทำปศุสัตว์มากนัก ส่วนใหญ่จะทำเป็นอาชีพเสริมรองจากการทำการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายบ้างเล็กน้อย ซึ่งยังไม่ถึงกับทำเป็นอาชีพหลักเลย เช่น การเลี้ยงหมู จะเลี้ยงในแต่ละครอบครัวๆ ละประมาณ ๘ - ๑๐ ตัว การเลี้ยงโค - กระบือ ครอบครัวละประมาณ ๒ - ๓ ตัว

ศาสนา

1. ผู้นำถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล
2. วัด จำนวน ๒ วัด คือ วัดศรีสว่างและวัดป่ากุดคู
3. ผู้นำถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๒ ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล

วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

๑. ประเพณีขึ้นปีใหม่ วันที่ ๑ มกราคมของทุกปี กิจกรรมตบตรเทโว
๒. ประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ กิจกรรมสงฆ์พระภิกษุสงฆ์
๓. ประเพณีบุญบั้งไฟ ประมาณเสาร์ที่ ๒ ของเดือนพฤษภาคม กิจกรรมแข่งขันประกวดขบวนแห่ การจุดบั้งไฟขึ้นสูง
๔. ประเพณีวันเข้าพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม กิจกรรมทำบุญตักบาตร
๕. ประเพณีวันออกพรรษา ประมาณเดือนตุลาคม กิจกรรมทำบุญตักบาตร
๖. ประเพณีวันลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน การประกวดนางนพมาศ การประกวดกระทง สวยงาม และการลอยกระทงตามประเพณี

ปัจจัยการผลิต (ด้านแหล่งทุนในชุมชน) กองทุน/องค์กรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

หมู่ที่ ๑ บ้านกุดคูเหนือ

- กลุ่มทอผ้า
- กลุ่มปลูกเห็ดฟางกุดคู
- กลุ่มทอผ้าพัฒนา กุดคูเหนือ
- กลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงสุกร
- กลุ่มเพาะเห็ดฟางโรงเรือน

หมู่ที่ ๒ บ้านกุดคูใต้

- กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดฟาง
- กลุ่มทอผ้าหมีขิด
- กลุ่มผู้สูงวัยหัวใจสร้างสุข
- กลุ่มถักทอด้วยมือ (กระเป่า)
- กลุ่มเพาะเห็ดฟางกองเตี้ย
- กลุ่มจักสานผู้สูงวัย
- กลุ่มสตรีกุดคูใต้
- กลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน

หมู่ที่ ๑๒ บ้านก่าวหน้า

- กลุ่มอาชีพสตรีบ้านก่าวหน้า
- กลุ่มขนมไทย
- กลุ่มเพาะเห็ดฟางกองเตี้ย
- กลุ่มทอเสื่อและจักสาน
- กลุ่มก่าวหน้าเบเกอร์รี่
- กลุ่มทอเสื่อแปรรูปลายขิด

หมู่ที่ ๑๓ บ้านโพธิ์ทอง

- กลุ่มผู้พิการตำบลกุดคู
- กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ สตรีและผ้าไหม
- กลุ่มเพาะเห็ดฟางแบบโรงเรือนบ้านโพธิ์ทอง

ปัจจัยการผลิต (ด้านแหล่งน้ำ) มีดังนี้

๑. หนอง บึง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่
 - สระน้ำโบกธรณี
 - สระน้ำตลาดสด
 - สระน้ำหนองจิก
 - สระกรมพัฒนาที่ดิน หมู่ที่ ๒

- สระน้ำสนามบิน หมู่ที่ ๑๓
- ๒. คลอง ลำธาร ห้วย จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่
 - ลำห้วยโสม

ผลผลิตที่สำคัญของชุมชน

๑. ทางการเกษตร/การประกอบธุรกิจของคนในชุมชน
 - ข้าวนาปี
 - เลี้ยงโค
 - เลี้ยงกระบือ
 - เลี้ยงปลา
 - เลี้ยงหมู
 - ปลุกข้าวโพด
 - ปลุกผลไม้
 - ปลุกยูคาลิปตัส
 - ปุ๋ยชีวภาพ
๒. ผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - แปรรูปอาหาร (แข่งบอง)
 - ทอผ้าพื้นเมือง
 - ผ้าไหมมัดหมี่
 - ดอกไม้จันทน์

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านโภชนาการ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
แปรรูปอาหาร (บาร์บีคิวเนื้อแพะ)	ด้านโภชนาการ	นางเตรียม สมองผัน	ชาวบ้านกลุ่มเล็กๆ ตำบลกุดตุ้ม ได้เริ่มจับกลุ่มเลี้ยงแพะ ต่อมาเริ่มมีผู้คนที่ให้ความสนใจในการเลี้ยงแพะ จึงมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงานและเริ่มให้การสนับสนุนการเลี้ยงแพะ จนมาถึงการแนะนำแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแพะ เช่น อาหาร ขนม	แปรรูปอาหาร บาร์บีคิวเนื้อแพะ	ชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ กุดตุ้มพาเจริญ ตำบล กุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านโภชนาการ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
แปรรูปอาหาร (ขนมกะหรี่ปั๊ปลั้วแพะ)	ด้านโภชนาการ	นางเตรียม สมองผัน	ชาวบ้านกลุ่มเล็กๆ ตำบลกุดตุ้มได้เริ่มจับกลุ่ม เลี้ยงแพะ ต่อมาเริ่มมี ผู้คนที่ให้ความสนใจในการ เลี้ยงแพะ จึงมีหน่วยงาน ต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงาน และเริ่มให้การสนับสนุนการ เลี้ยงแพะ จนมาถึงการ แนะนำแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากแพะ เช่น อาหาร ขนม	แปรรูปอาหาร ขนมกะหรี่ปั๊ปลั้วแพะ	ชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ กุดตุ้มพาเจริญ ตำบล กุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านโภชนาการ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
แปรรูปอาหาร (แพะฝอย)	ด้านโภชนาการ	นางเตรียม สนองผัน	ชาวบ้านกลุ่มเล็กๆ ตำบลกุดตุ้มได้เริ่มจับกลุ่ม เลี้ยงแพะ ต่อมาเริ่มมี ผู้คนที่ให้ความสนใจใน การเลี้ยงแพะ จึงมี หน่วยงานต่างๆ เข้ามา ศึกษาดูงานและเริ่มให้ การสนับสนุนการเลี้ยงแพะ จนมาถึงการแนะนำแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากแพะ เช่น อาหาร ขนม	แปรรูปอาหารแพะฝอย	ชุมชนกลุ่มเลี้ยงแพะ กุดตุ้มพาเจริญ ตำบล กุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านความเชื่อ ศาสนา และประเพณี

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
หมอปราหมณ์	ด้านความเชื่อ ศาสนา และ ประเพณี	นายคุณ ศรีภายชัย	เป็นผู้นำทางด้านศาสนา พิธีสืบสานประเพณี ท้องถิ่น เช่น บายศรี สู่ขวัญคู่บ่าว – สาว เข้าพิธีมงคลสมรส สู่ขวัญนาค สู่ขวัญข้าว สู่ขวัญข้าราชการผู้ที่ได้ เลื่อนยศชั้น ตำแหน่งที่ สูงขึ้น ข้าราชการเกษียณ ผู้สอบบรรจุได้เข้ารับ ราชการ ตลอดจน นักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา พิธีปลุกบ้านใหม่ ขึ้นบ้านใหม่ ตั้งศาลพระภูมิ และอื่น ๆ	เป็นหมอปราหมณ์ เป็นผู้นำทางด้านศาสนา	บ้านเลขที่ 2 หมู่ 12 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
การทอเสื่อ ทอผ้าพื้นเมือง เย็บกระเป๋าจากเสื่อ	ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม	นางทองสุข ทองประกอบ	การทอเสื่อถูกเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพให้เป็นเส้นย้อมสีแล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปูนั่งหรือนอน และประยุกต์เป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ที่มีความทันสมัย เช่น ทำกระเป๋า ที่รองแก้ว ที่รองจาน ชาม เป็นต้นที่สามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในชุมชน	ด้านการทอเสื่อ ทอผ้าพื้นเมือง เย็บกระเป๋าจากเสื่อ	บ้านเลขที่ 116 หมู่ 12 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
ทอผ้า ย้อมผ้า	ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	นางอุบล พลบูรณ์	ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู การทอผ้า การย้อมผ้า และนำอัตลักษณ์ของ จังหวัดหนองบัวลำภู มาขึ้นไว้บนลายผ้า และนำการย้อมสีผ้าของแต่ละจังหวัดมาประยุกต์ ปรับใช้ในการย้อมผ้า เช่น การย้อมผ้าคราม	ทอผ้า ย้อมผ้า ทอผ้ามัดหมี่ ผ้าไหม	กลุ่มทอผ้า หมู่ 13 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านหัตถกรรมและด้านอื่นๆ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
บายศรี	ด้านหัตถกรรม และด้านอื่นๆ	นางเคน ทัพลา	ด้านงานฝีมือประดิษฐ์บายศรีที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมต่างๆ ได้แก่ พิธีทำขวัญในครัวเรือน บวงสรวง สั่งเวย บูชาครู หรือเทพดาอารักษ์ ทั่วไป ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น	งานฝีมือประดิษฐ์ใบตองทำพานบายศรี	บ้านเลขที่ 46 หมู่ 1 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านอื่นๆ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
บุญบั้งไฟ	ด้านอื่นๆ	พระครูวิมล ศีลคุณ (หลวงปู่บั้งไฟแสน)	บุญบั้งไฟนิยมทำกันในเดือนหก ถือเป็นประเพณีสำคัญที่จะขาด ไม่ได้ เพราะตั้งแต่โบราณจน ถึงปัจจุบัน ชาวอีสานมีความ เชื่อกันว่าถ้าปีใดไม่จัดงานบุญ บั้งไฟ ฟ้าฝนก็จะไม่ตกต้องตาม ฤดูกาล เกิดความแห้งแล้ง ไม่มี น้ำทำนา แต่ถ้าปีใดจัดงาน ประเพณีบุญบั้งไฟ ฟ้าฝนก็จะ ตกต้องตามฤดูกาล เกิดความ อุดมสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัย	แห่บั้งไฟ จุดบั้งไฟ	บ้านกุดคู่ ตำบลกุดคู่ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านโภชนาการ

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
แปรรูปอาหาร (ปลาต้ม)	ด้านโภชนาการ	นางชั้นทยา สุวรรณสุชา	เป็นการแปรรูปอาหารจากปลาเครื่องปรุงหลักประกอบด้วย ปลา เกลือ กระเทียม ข้าวสุก ผสมกัน หมักจนมีรสเปรี้ยว มีทั้งแบบที่ใช้ปลาทั้งตัว และแบบที่ใช้เฉพาะเนื้อปลาซึ่งแบบที่ใช้เนื้อปลาอย่างเดียวอาจเรียกปลาต้มฟักหรือแหนมปลา	แปรรูปอาหารปลาต้ม	บ้านเลขที่ 84 หมู่ 2 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอนอนสรง จังหวัดหนองบัวลำภู	 	

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านเกษตรกรรม

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริเวณ	ภาพ	หมายเหตุ
เกษตรกรรม	ด้านเกษตรกรรม	นายโชคชัย อุตระศรี	ระบบการเกษตรที่ครอบคลุมถึงวิถีชีวิตเกษตรกร กระบวนการผลิต และการจัดการทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และรับบริเวศ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งตนเองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภค ประกอบด้วยระบบเกษตร ได้แก่ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ	เกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์	บ้านเลขที่ 1 หมู่ 13 ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	